

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO ĐỒNG NAI
TRƯỜNG THPT NHƠN TRẠCH

Bài dự thi

Tìm hiểu giá trị văn hóa – lịch sử Đồng Nai năm 2012

Đề tài

“ Trong số *các di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia* ở tỉnh Đồng Nai mà bạn đã đến tham quan, hãy trình bày cảm nghĩ về giá trị lịch sử - văn hóa của di tích mà bạn tâm đắc nhất; nêu ý kiến góp ý kiến nghị về việc giữ gìn, phát huy giá trị của di tích ấy trong quá trình xây dựng, phát triển tỉnh Đồng Nai văn minh, giàu đẹp”.

Họ tên : Lê Minh Đại

Trường : THPT Nhơn Trạch   Lớp : 11A2

Giới tính : Nam

Sinh năm : 1996

Địa chỉ : ấp Bến Đình, xã Phú Đông, huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai

Nghề nghiệp : Học sinh

Số điện thoại : 0169 995 9924

Email : langthangtrenmanganhtimem_vovong@yahoo.com.vn

Bài làm

Tôi là người Đồng Nai. Chính mảnh đất này đã nuôi tôi khôn lớn từ khi mới lọt lòng mẹ. Mảnh đất với bao di tích lịch sử mà mỗi lần nhắc đến ai ai cũng phải kính cẩn nghiêng mình. Và hôm nay, niềm tự hào trong tôi càng trở dậy và mạnh mẽ làm sao khi tôi được nhà trường tạo điều kiện để đến tham quan các di tích lịch sử hào hùng mà trước giờ tôi chỉ được nghe đến và học trong sách vở. Tuy vậy, hình ảnh những nơi đó trong tôi vẫn uy nghiêm, sừng sững một góc trời.

Đúng 6 giờ sáng tôi lên xe tại trường để khởi hành đến di tích đầu tiên – Đền thờ Nguyễn Hữu Cảnh.

Tất cả mọi người cùng vào Đền thờ Nguyễn Hữu Cảnh

Đền thờ Nguyễn Hữu Cảnh

Bên trong Đền thờ Nguyễn Hữu Cảnh

Sau đó là các di tích khác như chùa Đại Giác, Văn miếu Trần Biên, di tích Nhà lao Tân Hiệp ở phường Tân Tiến và Địa đạo Nhơn Trạch.

Chùa Đại Giác (xếp hạng cấp Quốc gia năm 1990)

Văn miếu Trần Biên

Nhà lao Tân Hiệp (xếp hạng cấp Quốc gia năm 1994)

Tất cả các di tích đã đến đều để lại trong tôi rất nhiều cảm xúc khác nhau nhưng di tích cho tôi ấn tượng mạnh mẽ và sâu sắc nhất đó là “Nhà lao Tân Hiệp”.

Mỗi khi nghe đến “Nhà lao Tân Hiệp” thì ai cũng giật mình như vừa trải qua một cơn ác mộng.

Từ trung tâm thành phố Biên Hòa, đi theo Quốc lộ 1 khoảng 1km về phía đông, người ta sẽ thấy di tích Nhà lao Tân Hiệp nằm phía tay mặt, thuộc phường Tân Tiến, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai.

Theo tài liệu, nhà lao Tân Hiệp có diện tích 46.520m² với 8 trại giam, trong đó có 5 trại giam những người tù cộng sản. Mỗi trại giam có diện tích gần 200m² nhưng giam giữ từ 300 - 400 người, có lúc lên đến cả ngàn người. Xung quanh nhà tù được bao bọc bởi 4 lớp kẽm gai với 9 lô cốt, 3 tháp canh cùng đội lính bảo vệ và hệ thống báo động tối tân.

Nhà lao Tân Hiệp hay còn được mang tên "Trung tâm cải huấn" nhưng thực chất đây là “địa ngục trần gian trá hình” với những dụng cụ tra

tấn hiện đại bậc nhất vào thời mà chế độ Mỹ - Ngụy vẫn còn tung hoành ngang dọc trên quê hương ta.

Nhà lao Tân Hiệp là nơi bọn giặc giam giữ hàng ngàn lượt tù chính trị và đồng bào yêu nước, đồng thời cũng là điểm nhận tù từ khắp nơi chuyển đến và chuyển tù ra Côn Đảo, Phú Quốc. Nơi đây đã chứng kiến nhiều người Việt Nam yêu nước thà hy sinh chứ không chịu khuất phục trước những đòn tra tấn dã man của kẻ thù để bảo vệ Tổ quốc.

Những câu chuyện đầy máu và nước mắt của các cựu tù từng bị giam giữ ở nhà lao Tân Hiệp và những căn bệnh hiểm nghèo – hậu quả của những trận đòn tra khảo trong thời gian bị tù đầy là bản cáo trạng tố cáo tội ác tày trời của chế độ Mỹ - Ngụy tại nhà lao này.

Vào thời kỳ này, hằng ngày những tên cai ngục dùng nhiều thủ đoạn vô cùng thâm độc và dã man để tra tấn về thể xác và tinh thần của các tù chính trị. Buộc tù nhân nhà lao Tân Hiệp lén lút bứt cỏ, nhặt lá cây, bắt côn trùng, thằn lằn để ăn. Những thứ này được xem là dinh dưỡng mà người tù tự “bồi bổ” cho mình ngoài khẩu phần chính được nhà tù phát là lưng bát cơm nấu bằng gạo mục lẫn đất cát và chút mắm thối đầy dòi bọ. Không gian nhà giam là căn phòng khoảng 200 m², bốn bề bịt kín, không đủ không khí cho tù nhân thở. Ở góc phòng giam có đặt một thùng tôn để tù nhân đại, tiểu tiện. Mùi xú uế luôn nồng nặc cả phòng. Dù vậy, những lúc khát quá, tù nhân đành phải uống cả nước tiểu của mình.

“Nếu tù nhân không chịu khai báo, bọn cai ngục cột chặt chân tay và bắt họ uống nước đá lâu ngày, nước xà phòng... qua miệng và lỗ mũi. Khi tù nhân đã no, chúng nhảy lên bụng họ đập cho nước phụt ra đường miệng và mũi cho đến lã đi”. Nếu không thì chúng ném lựu đạn hơi cay vào các phòng giam làm tù nhân ngất xỉu, phỏng toàn thân, rồi chúng dùng thuốc xịt kiến DDT bơm vào mặt, mọi người đều bất tỉnh nhân sự, sau đó bị kéo bừa ra phơi nắng. Mỗi ngày, một người chỉ được cấp 3 lon nước để uống và tắm giặt. Do mất vệ sinh nên tù nhân nào cũng lở loét khắp mình. Nhiều lần họ đấu tranh đòi nước uống, thuốc chữa bệnh, đòi ăn rau xanh, tăng khẩu phần..., bị bọn chúng dùng vôi bột rải xuống, làm ngộp thở. Sau đó, vôi thấm vào các vết thương gây phỏng da, thúi thịt khiến nhiều tù nhân lâm trọng bệnh mà chết. Trong 21 năm nhà lao này hoạt động, hàng trăm chiến sĩ cách mạng và đồng bào yêu nước của ta đã bị giết hại hoặc đánh đập, tra tấn đến tàn phế.

Mặc dù nhiều lần bị tra khảo bởi những đòn dã man nhưng tù nhân chính trị ở nhà lao Tân Hiệp vẫn luôn động viên nhau nêu cao lý tưởng cách mạng. Và dù có sử dụng hàng trăm dụng cụ tra tấn tù nhân vô cùng khủng khiếp nhưng vẫn không thể khuất phục được ý chí chiến đấu kiên cường của họ.

Bọn cai ngục xịt thuốc vào các phòng giam

Bọn cai ngục bắt tù nhân ăn bọ và uống nước xà phòng,...

Trong những ngày tháng bị tra tấn, họ vẫn âm thầm thành lập các tổ chức trong tù và lên kế hoạch chạy trốn. Và rồi vào ngày 2-12-1956 một nơi “bất khả xâm phạm” như nhà lao Tân Hiệp đã bị khuất phục dưới sự mưu trí, dũng cảm của 462 tù chính trị Cộng sản. Họ đã vượt qua “địa ngục trần gian” một cách thần kỳ để trở về với cách mạng. “Cuộc vượt ngục thần kỳ của 462 tù chính trị” đã khiến quân địch vô cùng khiếp sợ và xôn xao cả Lầu Năm Góc.

Hình ảnh các tù nhân

Những gương mặt điển hình

Các tù nhân cùng nhau bàn bạc kế hoạch chạy trốn

Bức tượng đài tưởng niệm cuộc vượt ngục thần kỳ ngày 2-12-1956

Nhà lao Tân hiệp nay đã trở thành một di tích lịch sử đánh dấu sự nổi dậy, quyết tâm thoát khỏi nhà tù đế quốc, trở về với Đảng với nhân dân để tiếp tục chiến đấu, giải phóng dân tộc.

Khi vừa đặt chân đến nơi này, tôi bỗng có một cảm giác rất khó tả. Trong tôi lúc đó có hai cảm xúc dâng lên vô cùng mãnh liệt. Một niềm xót thương vô hạn đối với những tù nhân xấu số đã nằm lại nơi đây. Bên cạnh đó là lòng căm thù bọn cai ngục tàn nhẫn, vô lương tâm. Mặc dù họ giờ đây không còn nữa, chỉ còn lại những bức tượng vô hồn nhưng đối với tôi nó rất thật. Họ như vẫn đang ở đây, ngay tại chỗ này. Không biết từ đâu mà nước mắt tôi cứ tuôn ra nhờ cả cảnh vật đau thương. Và cũng không hiểu sao đôi chân tôi muốn cứ bước đến gần và đôi tay lại cố gắng lay họ dậy. Tôi ước gì mình có ở đó để ngăn các việc làm tàn nhẫn của “bọn chó má” không còn nhân tính.

Hình ảnh của những tù nhân được tái hiện lại qua các bức tượng

Ngay cả đến khi rời khỏi đây thì bên trong tôi vẫn có chút gì đó lưu luyến, vương vấn tại nơi này.

Nhà lao Tân Hiệp đã được xếp hạng di tích cấp Quốc gia vào năm 1994. Nơi đây là nơi để giáo dục truyền thống vẻ vang cho thế hệ hôm nay và thế hệ trẻ mai sau về cuộc vượt ngục thần kỳ của các tù chính trị tại nhà tù Tân Hiệp. Và cũng là một chứng tích để giáo dục cho thế hệ sau về lòng yêu nước, tinh thần dân tộc. Đừng quên rằng tinh thần yêu nước không bao giờ chịu khuất phục trước kẻ thù, của cha ông đã giúp thế hệ sau nhìn vào đó mà học tập, gìn giữ và phát huy tinh thần dân tộc.

Thật đáng buồn khi người ta vì lợi ích vật chất trước mắt mà không thấy được giá trị lịch sử của nơi này. Việc bỏ mất một di tích lịch sử cấp quốc gia là đi ngược lại truyền thống đạo đức của dân tộc ta. Vì thế mỗi chúng ta đều phải có nghĩa vụ bảo vệ, gìn giữ và phát huy các truyền thống tốt đẹp cũng như các di tích lịch sử của dân tộc. Riêng tôi, tôi chỉ có một thỉnh cầu nhỏ nhỏ đó là mong các cấp chính quyền và các ngành chức năng hãy quan tâm hơn nữa đến các di tích và thường xuyên cho tu sửa để các di tích này có thể tồn tại mãi mãi ở đó và cũng như trường tồn mãi mãi trong lòng người dân Việt. Cụ thể, mong các cấp chính quyền và các ngành chức năng cho tu sửa lại cánh cổng của di tích ngay vì hiện nay cánh cổng đã xuống cấp nghiêm trọng. Ngoài ra cũng khẩn xin các cấp chính quyền và các ngành chức năng quan tâm hơn đến môi trường xung quanh di tích Nhà lao Tân Hiệp vì phía sau di tích này môi trường đang ô nhiễm nghiêm trọng, nếu cải thiện được thì vừa có thể gìn giữ di tích mà còn giúp cho cuộc sống người dân quanh di tích cũng được cải thiện. Đây chỉ là những thỉnh cầu nhỏ nhoi nhất nhưng xuất phát từ tận đáy lòng của tôi và tôi tin rằng ai cũng sẽ cảm thấy như tôi. Kính xin các cấp chính quyền và các ngành chức năng xem xét để thực thi. Tôi xin kính cẩn mang ơn!